

BIOGRAFIE

Prof. Kincl se narodil dne 30. května r. 1926 ve východočeském Ronově nad Doubravou. Gymnaziální studia zahájil v roce 1936 v Čáslavi a od roku 1942 v nich pokračoval na vinohradském reálném gymnáziu, kde také v roce 1946 maturoval. V témže roce vstoupil na právnickou fakultu UK, která se měla stát jeho celoživotním působištěm. Po složení státních závěrečných zkoušek v listopadu 1950 byl promován 1. prosince téhož roku a bezprostředně na to, 1. února 1951, nastoupil jako asistent na oddělení otrokářského státu a práva tehdejší katedry teorie a dějin státu a práva. V roce 1955 byl přeřazen mezi odborné asistenty. V dubnu 1957 pak obhájil kandidátskou disertační práci *Dějiny státu a práva v germánsko-římské Burgundii V. – VI. století*, publikovanou o dva roky později.

Tematika barbarských států, které vznikly na troskách Západořímské říše, jej upoutala od samotných začátků jeho vědecké práce. Do odborné literatury vstoupil ostatně r. 1955 studií *Sarmatae limigantes* a této problematice zůstal věrný i dále. V roce 1960 byl jmenován docentem pro obor obecných dějin státu a práva. Ve svém habilitačním spisu *Visigótské studie* se opět věnoval právněhistorické problematice raně germánských států. Jeho publikace se však dočkal až po osmi letech, kdy v roce 1968 vyšel pod názvem *Studie o otrocích, kolónech a propuštěncích ve visigótském státě 5. – 8. století*.

Na počátku šedesátých let strávil J. Kincl rok v Turíně na tamním Institutu srovnávacího práva a tento pobyt se stal výrazným impulsem pro jeho další odbornou práci. Brzy po svém návratu v roce 1964 publikoval řadu dílčích studií a pojednání o právním postavení nesvobodných kategorií obyvatelstva v různých barbarských státech. Završením jeho téměř dvacet let trvajícího studia pramenných materiálů k této problematice bylo vydání knihy *Otroci ve francouzských právních pramenech 6. – 8. století*. Tato monografie posloužila také jako podklad pro úspěšnou obhajobu, na jejímž základě byl v roce 1975 J. Kinclovi udělen titul doktora právních věd. V roce 1979 byl pak jmenován profesorem. K této problematice se pak vrátil ještě v několika článcích, z nichž poslední je *Studie o právní subjektivitě otroka u Římanů a Germánů*.

Odborný a rovněž tak i pedagogický záběr profesora Kincla byl velmi široký. Přestože byl nejčastěji spojován s oborem, který nejvíce přednášel – římským právem, nebylo by správné zapomenout, že byl rovněž znalcem právní problematiky raného středověku, byl vlastně naším jediným právním germanistou. V poslední době jej pak stále více a více lákalo staré české majetkové právo a v jeho rámci zejména právo dědické. První a bohužel také poslední studii, kterou na toto téma publikoval, byly *Dva testamenty šlechtice Kojaty*. Zanechal sice obrovské množství excerpt, ale přestože jsou mezi nimi rovněž náčrtý několika kapitol, nebude již asi bohužel možné tuto práci dokončit.

J. Kincl byl vynikající latiník, zároveň však i člověk velmi objektivní. Proto si také dobře uvědomoval pro moderního člověka často nepřekonatelnou jazykovou propast, která ho dělí od starých textů. I to bylo jedním z důvodů vydání sbírky *Dicta et regulae iuris, aneb právníkové mudrosloví latinské*. Samostatnou kapitolou je pak jeho překladatelská práce. Prvním jeho velkým překladem, pokud pomineme práce na chrestomatiích pro studenty, byla Gaiova *Učebnice práva ve čtyřech knihách*, která byla určena především pro seminární výuku. V roce 1986 byla vydána nakladatelstvím Odeon kronika Řehoře z Toursu pod názvem *O boji králů a údělu spravedlivých*. Bezprostředně před svou smrtí pak J. Kincl dokončil poslední práce na úpravě rukopisu překladu spisu *Historia ecclesiastica gentium Anglorum*, jehož autorem je Beda Venerabilis.

Za své hlavní poslání prof. Kincl vždy považoval pedagogickou práci. Plně se jí proto věnoval, to nejen co do rozsahu této činnosti, ale především kvality. Jeho výklady *ex cathedra* byly vždy poutavé a svým temperamentním a jasným přednesem dovedl v posluchačích vzbudit opravdový zájem. Přednášet začal téhož roku, kdy vstoupil na právnickou fakultu, tedy r. 1951 a za katedrou stál celých 42 let. Zpočátku se jednalo o přednášky ze starověkých dějin státu a práva, nazvaných později obecné dějiny státu a práva, v jejichž rámci se po dlouhá léta přednášelo také římské právo. Později se jeho doménou stalo vlastní římské právo a rovněž i výklady z práva středověkého. Kromě běžných přednášek a velmi početných seminářů, vyučoval J. Kincl rovněž ve volitelných předmětech, kde vykládal především partie o kodifikacích pozdně římského, germánského a kanonického práva.

Nedílnou součástí pedagogické práce, kterou vždy ostatně považoval za jádro svého působení na právnické fakultě, byla jeho péče o dostatek kvalitních učebních pomůcek pro studenty. Na prvních skriptech se jako spoluautor podílel záhy po svém nástupu na právnickou fakultu. Od té doby napsal sám, nebo se spolupracovníky, téměř dvě desítky učebních textů z římského práva a dějin státu a práva ve středověku, včetně chrestomatií. Vyvrcholením jeho činnosti na tomto poli bylo vedení autorského kolektivu učebnice obecných dějin státu a práva a zejména pak učebnice *Římské právo*, kterou napsal spolu s prof. Urfusem. Právě tato učební pomůcka byla nejen první samostatnou českou učebnicí tohoto oboru po mnoha desítkách let, ale zároveň také téměř symbo-

licky dovršila jeho úsilí o rehabilitaci římského práva na právnické fakultě. Velkou zásluhou prof. Kincla, která by neměla být zapomenuta, totiž je, že se mu podařilo udržet na právnické fakultě římské právo a převést jej přes nelehké doby, kdy bylo téměř úplně potlačeno a vzkřísit jej pak v jeho plném lesku.

Při líčení působení J. Kincla na právnické fakultě Univerzity Karlovy nelze zapomenout na jeho proděkanství v letech 1960 – 1963, mnohaleté působení jako vedoucího učitele ročníku a rovněž tak vedení oddělení obecných dějin státu a práva a dějin právních a politických učení katedry dějin státu a práva, a to od roku 1970 až do zrušení oddělení v roce 1981.

Prof. Kincl nikdy nazapomínal na kultivovanou formu popularizace právně-historických poznatků. Proto se také věnoval redakční práci, jako výkonný a posléze i vedoucí redaktor Právněhistorických studií a byl dlouholetým členem redakční rady vědeckého časopisu Acta Universitatis Carolinae– Iuridica. Završením jeho úsilí mělo být vydání beletristického zpracování deseti nejslavnějších procesů M. Tullia Cicerona, které ještě odevzdal do tisku.

Curriculum vitae J. Kincla by nebylo úplně bez alespoň letného připomenutí jeho kulturních zájmů. Byl to jeho vztah ke krásné literatuře a na prvním místě k vážné hudbě, především pak operní tvorbě, kterým byl znám nejen mezi svými kolegy, ale i studenty.

M. Skřejpek